

Norsk studentorganisasjon

Holbergs gate 1 / 0166 Oslo

Tlf: 22 04 49 70

E-post: nso@student.no

www.student.no

1 Høringssvar fra Norsk studentorganisasjon

2

3 **NOU 2022: 17 Veier inn – ny modell for opptak**

4 **til universiteter og høyskoler**

5

6

7

8 Kunnskapsdepartementet 28.02.23

9

10

11

12 **Kontakt Norsk studentorganisasjon**

13 Maika Marie Godal Dam (leder), 957 92 556, leder@student.no

14 Jørgen Valseth (fag- og læringsmiljøpolitisk ansvarlig), 982 25 994, laringsmiljo@student.no

15 Norsk studentorganisasjon (NSO) takker for muligheten til å svare på høring til NOU 2022: 17
16 Veier inn – ny modell for opptak til universiteter og høyskoler. NSO representerer ca. 260 000
17 studenter ved norske høyere utdanningsinstitusjoner.

18
19 NSO mener at alle skal kunne opparbeide seg kompetanse til å søke opptak til høyere utdanning i
20 Norge. Opptakssystemet skal gi alle like muligheter for å ta høyere utdanning, uavhengig av
21 bakgrunn, livssituasjon og alder. Opptakssystemet skal være rettferdig, transparent, forutsigbart
22 og effektivt.

23
24 Utvalget foreslår store endringer i dagens opptakssystem. Vi synes utvalget har gjort et godt og
25 grundig arbeid, og støtter flere av de foreslåtte endringene. Deriblant støtter vi videreføringen av
26 generell studiekompetanse og karakterer som hovedveien inn i høyere utdanning. Vi er imidlertid
27 mer skeptiske til utvalgets forslag om opptaksprøvekvote.

28
29 Vi har valgt å strukturere høringssvaret etter de overordnede delene av opptakssystemet,
30 kvalifisering, rangering og organisering, som fremkommer av kapittel 5, 6 og 7 i utredningen.

31 32 **Kvalifisering**

33 34 *Generell studiekompetanse*

35
36 NSO mener at krav for opptak til høyere utdanning normalt skal være generell studiekompetanse
37 (GSK). Vi synes derfor det er riktig og viktig å ivareta dette, slik utvalget foreslår. Dette er også i
38 tråd med det som ble foreslått i NOU 2019: 25 – Med rett til å mestre og NOU 2020: 3 – Ny lov om
39 universiteter og høyskoler.

40
41 Videre mener NSO at hovedveien for å oppnå GSK skal være gjennom den videregående
42 opplæringen, men at det også skal være mulig å få GSK på alternative måter som ivaretar
43 kompetansekravene. Å ha alternative måter legger til rette for at et bredere mangfold av
44 kompetanse kan gi GSK, og dermed opptak til høyere utdanning. Vi ser det derfor som positivt at
45 utvalget foreslår å videreføre dagens ordning, der man oppnår GSK gjennom:

- Videregående opplæring - enten studieforberevende utdanningsprogram eller yrkesfaglig utdanningsprogram med påbygging.
- Fullført ett år i høyere utdanning
- Fullført toårig fagskoleutdanning
- Fylt 23 år og bestått de seks studiekompetansefagene

Vi er positive til utvalgets forslag om å forenkle 23/5 – ordningen, ved å fjerne kravet om å dokumentere 5 års praksis. Vi tror dette vil forenkle prosessen for søkerne, samt fjerne de delvis subjektive vurderingene av hvorvidt dokumentert praksis er relevant eller ikke.

Samtidig som vi mener det er viktig å ivareta generell studiekompetanse, vil vi også fremheve viktigheten av å ha en videregående opplæring som faktisk gjør studentene studieforberevd. Som utvalget peker på, opplever både nye studenter og undervisere at mange ikke er godt nok forberedt til høyere utdanning. Aune-utvalget anbefalte i NOU 2020: 3 følgende:

«Departementet bør i samarbeid med utdanningsinstitusjonene vurdere om generell studiekompetanse gjør en søker tilstrekkelig forberedt.» Vi håper det nylig etablerte rådet for studieforberevende utdanningsprogram kommer til å jobbe med denne problemstillingen.

Unntak fra krav om generell studiekompetanse for søkere

NSO mener at det skal være mulig med unntak fra GSK, slik at det kan benyttes andre krav for opptak når det er hensiktsmessig. Vi støtter derfor utvalgets forslag om å videreføre både realkompetansevurderinger og muligheten til å få dispensasjon.

Vi mener at kvalifisering gjennom realkompetanse skal være mulig, gitt at det vurderes ut fra studiets egenart og krav om forkunnskaper. Realkompetansevurderinger åpner for at et bredt mangfold av kompetanser kan kvalifisere for opptak, og gjør derfor høyere utdanning tilgjengelig for flere.

Vi anser muligheten til å gi dispensasjon fra kravet om GSK som viktig for å ivareta lik rett og like muligheter til å komme inn i høyere utdanning. Dette er en spesielt viktig ordning for personer med kroniske eller varige sykdommer eller læringsutfordringer.

80

81 *Unntak fra krav om generell studiekompetanse for enkeltstudier*

82

83 NSO mener at det skal være mulig med unntak fra GSK, slik at det kan benyttes andre krav for
84 opptak der det er hensiktsmessig. Vi mener at kvalifisering gjennom fag-/svennebrev eller
85 tilsvarende skal være mulig, gitt at det kan begrunnes i studiets egenart og krav til forkunnskaper.
86 Vi er derfor positive til utvalgets forslag om å videreføre muligheten for unntak fra GSK for
87 enkeltstudier.

88

89 *Spesielle opptakskrav*

90

91 NSO mener det skal være mulig å sette spesielle opptakskrav på enkelte studier, men kun når
92 innholdet i studiet tilsier det. Det er viktig at slike krav reflekterer studiets egenart og behov for
93 forkunnskaper for å gjennomføre utdanningen. Samtidig er det viktig å unngå for utbredt bruk av
94 spesielle opptakskrav da dette kan gjøre opptakssystemet mindre transparent og forutsigbart. Vi
95 støtter derfor utvalgets forslag om at Kunnskapsdepartementet og institusjonene går gjennom
96 bruken av spesielle opptakskrav med mål om å forenkle og ha like krav på like studier.

97

98 *Muligheten til å ta nye fag etter VGO*

99

100 Dersom man ikke har kvalifisert seg for opptak til høyere utdanning gjennom den videregående
101 opplæringen, enten fordi man mangler GSK eller ikke oppfyller spesielle opptakskrav, er det viktig
102 å ha ordninger der man kan tilegne seg disse kvalifikasjonene. NSO mener at man bør bevare at
103 man kan gjøre dette gjennom privatistordningen, ved at man kan ta fag man ikke har bestått eller
104 ta nye fag. Vi støtter derfor utvalgets forslag om at det skal være mulig å ta nye fag etter
105 videregående opplæring. Dette er spesielt viktig med tanke på det utvalget skriver om at
106 «Alternativet ville vært at de som ikke har den riktige fagkombinasjonen fra videregående ikke kan
107 kvalifisere seg til studier med spesielle opptakskrav».

108

109

110

111

112

Rangering

Utvalget har lagt følgende prinsipper til grunn for rangering: 1) kvalifiserte søkere skal kunne komme raskere i gang med studiene, 2) de beste kvalifiserte søkerne får studieplass, 3) søkere skal få en ny sjanse og 4) opptaksregelverket skal være rettferdig, forutsigbart og oversikling med rom for tilpasning. Dette er prinsipper som NSO deler.

NSO mener at det er viktig at de som er kvalifiserte og ønsker å studere kan komme raskt i gang med studiene. Det er uheldig om de som er klare og ønsker det, må vente lenge med å komme i gang med studiene. Samtidig skal systemet legge opp til at man skal få nye sjanser. For å få til dette mener NSO at rangeringsregelverket skal innrettes slik at det er flere veier inn i høyere utdanning.

Karakterkvote

NSO mener at opptakssystemet skal ha en standardisert hovedvei som gjelder for hovedandelen av studieplassene, og som baserer seg på karakterene fra videregående opplæring. Denne hovedveien skal alle med vitnemål fra den videregående opplæringen kunne bruke.

Vi mener det er viktig å ivareta at karakterer fra videregående skal være grunnlaget for rangering, da dette viser summen av kompetanse elevene får på en rekke områder over en lengre tidsperiode. En [studie](#) fra NIFU viser at det norske opptakssystemet oppfattes som rettferdig og effektivt av interessentene i systemet. En av de viktigste grunnene til at det oppfattes slik er det felles karaktergrunnlaget. Studier fra blant annet [SSB](#) og [NIFU](#) viser klare sammenhenger mellom karakterene fra VGO og hvor godt forberedt studentene er på høyere utdanning, samt frafall. Karakterene fra VGO er med andre ord et godt mål på hvor forberedt studentene er til å ta utdanning, samt på gjennomføringen av utdanningen. Videre tyder en [evaluering](#) av opptakssystemet i Danmark på at karakterer er mer sosialt utjevne enn andre opptakskriterier.

Videre mener vi at hovedveien i opptakssystemet skal være åpen for alle med vitnemål fra den videregående opplæringen. Dette gjelder også uavhengig av alder. Dette sikrer at søkere konkurrerer på like vilkår, uavhengig om man ønsker å starte på utdanning rett etter videregående eller om man ønsker å gjøre noe annet i noen år.

146
147 På bakgrunn av dette støtter vi utvalgets forslag til karakterkvote. Vi mener karakterkvoten vil
148 være rettferdig, bidra til å dempe de kunstig høye poenggrensene, og tilrettelegge for at man kan
149 komme tidlig inn i utdanning om man ønsker det.

150 151 *Opptaksprøvekvote*

152
153 NSO støtter utvalget i at det skal være flere veier inn i høyere utdanning. Utvalget har valgt å
154 foreslå at den alternative veien inn i høyere utdanning skal være en standardisert opptaksprøve.
155 NSO er skeptiske til dette forslaget.

156
157 Vi mener at den alternative veien inn i høyere utdanning skal være åpen for alle som ønsker og er
158 kvalifisert for opptak. Mye av problemet med dagens opptakssystem, og som har vært noe av
159 utfordringen som utvalget forsøker å løse, er at mange unge bruker betydelige ressurser på å
160 forbedre karakterene sine. Vi deler denne bekymringen, men vi er derimot bekymret for at den
161 standardiserte opptaksprøven blir en ny «privatistordning», hvor søkere i stedet bruker betydelige
162 ressurser på å stille forberedt til en opptaksprøve. Vi mener at utvalgets løsning ikke vil bidra til å
163 utjevne sosiale forskjeller, men i stedet vil videreføre de utfordringene vi har med dagens
164 privatistsystem. Vi er også redd for at en opptaksprøve kan føre til en studentmasse med et stort
165 gap i faglige forutsetninger for utdanningen, avhengig av om du har kommet inn gjennom
166 karakterkvoten eller opptaksprøvekvoten. Dette mener vi kan utfordre læringsmiljøet i
167 utdanningene.

168
169 I stedet for en opptaksprøvekvote, ønsker NSO heller en alternativ vei der det foretas en mer
170 helhetlig vurdering av søkerne. Vi ønsker en alternativ vei der man kan vektlegge andre faktorer i
171 tillegg til karakterer, som erfaring, egnethet, motivasjon og andre relevante kompetanser.
172 Alternativet vi foreslår ligner på kvote 2 i det danske opptakssystemet. Under skisserer vi mer i
173 detalj hvordan denne alternative veien ser ut.

174
175 NSO ønsker at karakterer skal ha en betydning i den alternative veien. Som utvalget selv påpeker,
176 så er det «en klar positiv sammenheng mellom hvor godt forberedt studentene opplever å være på
177 høyere utdanning, og hvilke karakterer de har i videregående», og at det er «godt dokumentert at
178 karakterer fra videregående opplæring har sammenheng med fullføring». Samtidig ønsker vi at

den alternative veien også skal kunne brukes av de som ikke har de beste karakterene, men kan veie opp for det med andre relevante kompetanser.

I den alternative veien skal derfor karakterer kun vektlegges opp til en viss grense, hvorpå andre relevante faktorer, for eksempel en fagspesifikk opptaksprøve, brukes for å skille søkerne som er over denne grensen. For å ivareta hensikten bak en alternativ vei inn i høyere utdanning, er det viktig at denne grensen settes en del lavere enn poenggrensene i karakterkvoten. Samtidig må ikke grensen settes så lavt at det kan oppstå et stort faglig gap mellom de som kommer inn i karakterkvoten og de som kommer inn i den alternative kvoten. For å ivareta prinsippet om at man skal få nye sjanser, så bør søkere som ikke når opp til grensen kunne forbedre karakterene sine i den alternative kvoten. Ettersom det settes en grense, vil man unngå at det brukes altfor mye tid og ressurser på å forbedre karakterer, da det ikke vil ha noe å si over den satte grensen. For å ivareta hensikten bak karakterkvoten kan ikke de forbedrede karakterene regnes med der.

Hvilke faktorer som bør vektlegges over grensen kan variere fra studie til studie, og bør derfor avgjøres av institusjonene selv. Eksempelvis kan erfaring fra å ha jobbet på sykehjem telle positivt i opptak til sykepleierstudiet, mens tallforståelse, vist gjennom en opptaksprøve, kan telle positivt til en bachelor i matematikk. Under eksemplifiserer vi hvordan vår alternative modell kan se ut:

NSOs sidevei inn i høyere utdanning

Eksempel 1:

Karsten, 22 år, ønsker å bli sykepleier

I karakterkvoten blir snittet 50 poeng for å komme inn, en del høyere enn Karstens 45.

Karsten får en ny sjanse gjennom sideveien, der utdanningsinstitusjonen har satt en grense på 40 poeng.

For søkere over denne grensen, vektlegger utdanningsinstitusjonen relevant erfaring. Karsten har jobbet to år på sykehjem, noe som teller positivt.

Utdanningsinstitusjonen vurderer det til at Karstens karaktersnitt og relevante erfaring gjør han godt egnet til å bli sykepleier. Han får dermed tilbud om studieplass.

NSOs sidevei inn i høyere utdanning

Eksempel 2:

Åste 30 år, ønsker å studere matematikk.

I karakterkvoten blir snittet 55 poeng for å komme inn, en del høyere enn Åstes 48.

Åste får en ny sjanse gjennom sideveien, der utdanningsinstitusjonen har satt en grense på 45 poeng.

For søkere over denne grensen, vektlegger utdanningsinstitusjonen tallforståelse, som de tester gjennom en prøve. Åste er god i matematikk og får et godt resultat på prøven.

Utdanningsinstitusjonen vurderer det til at Åste karaktersnitt og prøveresultat gjør henne godt rustet for matematikkstudiet. Hun får dermed tilbud om studieplass.

212 *NSOs forslag til modell for rangering*

213
214 Under illustrerer vi hvordan vi mener rangeringsregelverket skal innrettes:

230
231 *Om gjennomføring av opptaksprøven*

232
233 Dersom departementet velger å gå videre med utvalgets forslag om en standardisert
234 opptaksprøvekvote, må det utredes nærmere hvordan denne opptaksprøven skal utformes. Vi
235 mener at det er viktig at studentene er representert i dette arbeidet, gjennom oss i Norsk
236 studentorganisasjon.

237
238 NSO støtter utvalgets forslag om at det ikke bør være mulig å ta opptaksprøven før det året
239 søkeren fyller 19 år. Vi støtter utvalgets vurdering om at grensen ikke bør være lavere, slik at
240 insentivene for å legge ned innsats og prestere i videregående opplæring ivaretas i det nye
241 opptakssystemet. Som utvalget selv påpeker i utredningen er det mye som tyder på at karakterer
242 fra videregående opplæring har mest å si for om en student gjennomfører høyere utdanning. Det
243 er derfor viktig at vi ikke ender opp med et opptakssystem som gir elever mindre motivasjon og
244 insentiver til å jobbe for gode karakterer i videregående opplæring.

245
246 Videre støtter vi at det settes et maksimalt antall ganger det er mulig å ta prøven. Vi mener likevel
247 at det er viktig at antall forsøk på opptaksprøven holdes til et nivå hvor det åpnes for nye sjanser,
248 dersom det oppstår hendelser eller livssituasjoner som forhindrer en søker fra å prestere på
249 opptaksprøvedagen.

250
251 Videre mener vi departementet særlig bør vurdere det utvalget selv påpeker, at den digitale
252 utviklingen har ført til at det blir lettere å jukse i de fleste prøvesituasjoner. De siste månedene har
253 vi sett en enorm teknologisk utvikling, som gjør det lettere å jukse på digitale prøver. Den nye
254 teknologiske virkeligheten er departementet nødt til å ta med videre i vurderinger for
255 gjennomføring av opptaksprøven. Dersom opptaksprøven ikke skal være digital og fleksibel,
256 mener vi det er viktig at søkere får ta en slik prøve i nærheten av der de bor eller oppholder seg,
257 hvor en gjennomføring ikke vil kreve lange og dyre reiseveier.

258 259 *Avvikle ordningen med særskilt vurdering*

260
261 NSO støtter ikke en avvikling av ordningen med særskilt vurdering, da vi mener at en videreføring
262 av særskilt vurdering er viktig å videreføre uavhengig av hvilken opptaksmodell man innfører.

263
264 Utvalget mener at disse søkerne i stedet kan ta opptaksprøven for å vise sin nåværende
265 kompetanse. Dette mener vi ikke er en god ivaretagelse av søkere som tidligere har fått særskilt
266 vurdering. Vi oppfordrer departementet til å vurdere visse tilpasninger for disse søkerne, slik man
267 for eksempel gjør ved tilrettelegging ved eksamen.

268
269 Ved innføring av en standardisert opptaksprøve som skal gjelde for alle utdanninger, vil en
270 standardisering, uten noe form for tilrettelegging på opptaksprøven, kunne slå uforholdsmessig
271 negativt ut for en som i dag ville kunne fått en særskilt vurdering. Et eksempel kan være en søker
272 med dyskalkuli. Dersom søkeren ikke skal studere fag som krever stor grad av matematiske
273 ferdigheter, vil dagens opptakssystem i større grad kunne korrigere for slike forutsetninger.

278 *Utregning av poengsum i karakterkvoten*

279
280 Utvalget foreslår at middelveidien mellom standpunkt og eksamen i et fag brukes til å regne ut
281 karaktergjennomsnittet til en søker. Dette begrunner de blant annet med at det vil «kunne bidra til
282 å redusere press knyttet til eksamen og å redusere de negative og kanskje urettferdige utslagene
283 av å bli trukket ut til eksamen i et fag der eleven ikke har høy kompetanse». NSO er enig i
284 vurderingen til utvalget, og støtter forslaget.

285
286 Videre foreslår utvalget at det kun er søkere som ikke har fullført videregående, som kan rangeres
287 etter 23/6-regelen. NSO støtter forslaget da dette vil fjerne muligheten for dobbeltrangering i
288 karakterkvoten.

289
290 *Supplerende kriterier*

291
292 NSO støtter utvalget i at institusjoner som har opptaksprøve som spesielt opptakskrav fortsatt kan
293 bruke denne til å rangere søkere.

294
295 Utvalget foreslår at institusjoner kan ta i bruk supplerende rangeringskriterier både i
296 karakterkvoten og i opptaksprøvekvoten, for å finne de best egnede blant de best kvalifiserte
297 søkerne. Vi er positive til supplerende rangeringer, mener at beslutningen for innføringen av
298 supplerende rangeringskriterier bør ligge til departementet, etter søknad fra institusjonene. Vi
299 mener det bør tungtveiende årsaker til at slike supplerende rangeringskriterier innføres.

300
301 Vi frykter at en for utbredt bruk av supplerende rangeringskriterier vil gjøre opptakssystemet
302 uoversiktlig og komplisert. Som utvalget påpeker kan personer som søker til flere ulike
303 utdanninger, i en kort periode måtte bruke mye tid og ressurser på å ta ulike prøver. Vi ønsker
304 derfor ikke et for utbredt bruk av supplerende rangeringskriterier.

305
306 *Spesielle kvoter*

307
308 NSO mener det skal være mulig å benytte positiv særbehandling for å sikre mangfold på det
309 enkelte studium. Vi støtter utvalgets forslag om at det innføres spesielle kvoter for kjønn, som

310 erstatning for dagens ordning med kjønnspoeng. Som utvalget peker på, så vil kjønnskvotes være
311 et mer effektivt virkemiddel for å sikre kjønnsbalanse, enn det poeng er i dag.

312
313 Videre mener NSO at kvoteordninger skal kunne tas i bruk for å sikre et bredt mangfold i høyere
314 utdanning. Vi støtter derfor utvalgets forslag om å videreføre spesielle kvoter i opptakssystemet,
315 for å ivareta mangfold og kompetanse i høyere utdanning og norsk samfunnsliv.

316
317 NSO mener at bruken av kvoter skal utredes og hyppig evalueres i hvert tilfelle. Vi støtter derfor
318 utvalgets forslag om at det er Kunnskapsdepartementet som skal ha beslutningsmyndighet, etter
319 søknad fra institusjonene, og at spesielle kvoter for grupper av søkere bare skal benyttes der det
320 er gjort en konkret vurdering.

321
322 Videre støtter vi også utvalgets flertall om at det bør være en grense for hvor stor forskjell i
323 poengsum det kan være mellom den som kommer inn på ordinært grunnlag og den som kommer
324 inn i spesielle kvoter. Dette mener vi er riktig for å unngå for stort faglig sprik mellom studenter
325 som kommer inn på ordinært grunnlag og dem som kommer inn i spesielle kvoter.

326 327 *Kvoterekkefølge*

328
329 NSO støtter utvalget i at karakterkvoten fylles opp før opptaksprøvekvoten, slik at søkere som ikke
330 når opp i karakterkvoten kan konkurrere i opptaksprøvekvoten.

331
332 NSO ønsker også å bemerke det vi anser som en svakhet ved systemet som utvalget foreslår.
333 Utvalget tegner opp en mulighet hvor søkere skal kunne rangeres i begge kvotene. Vi frykter at
334 dette skal føre til at søkere som i dag ikke har et behov for å bruke ressurser på privatistordningen
335 vil starte å bruke tid og ressurser på opptaksprøven. Vi frykter denne konsekvensen, ettersom en
336 søker vil kunne forbedre sannsynlighetene for å komme inn på ønsket studium ved å sikre seg et
337 rangeringsgrunnlag inn i begge kvotene, fremfor kun i karakterkvoten.

338 339 *Overgangsordninger*

340
341 For NSO er det viktig at et nytt opptakssystem blir annonsert i god nok tid for søkere til at de skal
342 rekke å ta stilling til hva som vil kreve av de for å søke seg inn til høyere utdanning. Vi støtter

343 derfor utvalget om at endringene minst bør varsles slik at ett årskull vil rekke å begynne i og
344 fullføre videregående opplæring før de trer i kraft.

347 **Organisering**

349 *Felles regelverk eller mer autonomi for institusjonene*

351 NSO støtter utvalgets forslag om at det er departementet og ikke institusjonene som skal avgjøre
352 hvorvidt det er fagområder der utdanninger kan unntas fra kravet om generell studiekompetanse.
353 Vi mener at krav for opptak til høyere utdanning normalt skal være generell studiekompetanse, og
354 det er viktig å begrense omfanget av unntak, slik at systemet forblir oversiktlig. Dette prinsippet
355 mener vi blir i størst grad ivaretatt dersom det er departementet som foretar den endelige
356 avgjørelsen, med innspill fra institusjonene.

358 Vi støtter utvalgets forslag om at institusjonene selv kan bestemme hvilken alternativ kompetanse
359 søkerne må dokumentere for å være kvalifisert med unntak fra generell studiekompetanse. Da
360 denne prosessen nok i større grad krever faglige vurderinger, mener vi det bør være de som sitter
361 nærmest på fagmiljøet som gjennomfører disse vurderingene.

363 *Hvem skal være med i det samordnede opptaket, og hvem skal omfattes av regelverket?*

365 NSO mener at søknader om opptak til universiteter og høyskoler skal gjennomgå samme form for
366 saksbehandling uavhengig av hvilken institusjon det søkes om opptak til, og vi mener at det er
367 viktig å ivareta et sentralisert nasjonalt opptaksorgan, til opptak på både lavere og høyere grad.

369 NSO støtter derfor at kravet om deltagelse i Samordna opptak formaliseres i opptaksforskriften,
370 slik at man i fremtiden kan unngå eventuelle diskusjoner dersom noen skulle ønske å trekke seg
371 ut.

373 Utvalget foreslår videre at det nasjonale felles regelverket avgrenses til grunnutdanninger på 60
374 studiepoeng eller mer, og at institusjonene selv kan fastsette regelverk til mindre enheter. Vi
375 støtter forslaget, da dette vil i større grad kunne ivareta søkergruppen for denne type studier,

376 fremfor å måtte inngå i det samordnede opptaket som gjennomføres en gang i året. Skal
377 universitetene og høyskolene kunne oppfylle sitt ansvar for å tilby etter- og videreutdanning vil det
378 være nødvendig med mer fleksibilitet for enkeltemner og kortere enheter. NSO er med samme
379 argumentasjon også positive til utvalgets forslag om at institusjonene selv kan fastsette regelverk
380 til kortere enheter.

381 *Fremtidig tidslinje*

382
383
384 NSO mener det er uheldig med et sent opptak til høyere utdanning, da det gir søkere svært dårlig
385 tid fra mottatt svar til oppstart av studier. Studentene må på få uker finne seg et sted å bo, ofte i en
386 ukjent by. Dette fører til negative konsekvenser slik som boligkøene vi ser hver sensommer, som
387 igjen kan føre til høyere leiepriser på boligmarkedet. Vi har derfor ved tidligere anledning etterlyst
388 bedre tid mellom innvilgelse av studieplass og studiestart.

389
390 NSO er derimot noe tilbakeholden til utvalget sitt forslag til Kunnskapsdepartementet, om å
391 vurdere muligheter for å gi tidligere svar til søkere som allerede er kvalifisert på
392 søknadstidspunktet. Utvalget tegner opp to alternativer for tidlig opptak, hvor vi mener begge
393 alternativene ikke er gode løsninger på dagens utfordringer.

394
395 Vi mener at en oppstyking av opptaket mellom de allerede kvalifiserte søkerne og avgangselever
396 vil kunne føre til uheldige skjevheter i opptakssystemet. En oppdeling av søkere vil kunne gi noen
397 klare fordeler til de allerede kvalifiserte, slik opptaksutvalget selv påpeker. NSO mener at dersom
398 man først skal gå bort i fra et system som skiller mellom førstegangsvitnemål og ordinær kvote,
399 slik dagens system gjør, så bør ikke disse kvotene gjenoppstå som «usynlige» kvoter satt av
400 institusjonene selv.